

Boeken toe voor de bib?

De Standaard* - 16 Dec. 2014

Pagina 40

* De Standaard/Antwerpen, De Standaard/Limburg, De Standaard/Oost-Vlaanderen, De Standaard/Vlaams-Brabant/Brussel, De Standaard/West-Vlaanderen

Als we niet snel ingrijpen, is de openbare bibliotheek met uitsterven bedreigd. De opleiding bibliothecaris wordt in Antwerpen opgedoekt, het mes wordt in het collectiebudget gezet en personeel dat met pensioen gaat, wordt niet meer vervangen. Wil Vlaanderen nog wel bibliotheken, vraagt Karel Michielsens zich af.

Als bibliothecaris sta ik al dertig jaar in het vak en ik maak me voor het eerst in mijn loopbaan ernstig zorgen over het voortbestaan van Vlaamse openbare bibliotheken. Waar baseer ik me op?

Laat ik beginnen met de opleiding van bibliothecaris. Zopas raakte bekend dat de universitaire opleiding in Antwerpen stopgezet wordt. Bovendien bepalen gemeentebesturen momenteel zelf de aanwervingsvoorwaarden als ze een vacature voor bibliothecaris uitschrijven. In de praktijk zie ik dat verschillende gemeenten het niet meer nodig achten dat een kandidaat een bibliotheekopleiding heeft gevolgd. In Rijkevorsel, het geboortedorp van Aster Berkhof waar ik zelf enkele jaren bibliothecaris ben geweest, is de voltijdse functie van bibliothecaris opgesplitst in 19 uren bibliothecaris en 19 uren cultuurbeleidscoördinator.

Als er aan het hoofd van een bibliotheek al geen bibliothecaris meer staat met een gespecialiseerde opleiding, of als hij wekelijks in 19 uur zijn werk dient te doen, dan kunnen er toch vragen gesteld worden over de professionaliteit van het beroep.

Bibliotheekmanagers

Ik krijg vaak de indruk dat 'bevlogen bibliothecarissen' niet meer aan de bak komen, want gemeenten hebben blijkbaar liever 'managers' of mensen met een lager diploma die dan uiteraard minder kosten.

Bibliothecarissen en ander bibliotheekpersoneel lezen recensies om een toegankelijke collectie samen te stellen. Net nu krijgen we te horen dat de Vlaamse recensietijdschriften Leeswelp (jeugdliteratuur) en Leeswolf (voor volwassenen) niet meer zullen verschijnen. Waar moet het Vlaamse bibliotheekteam nog inspiratie halen om een uitgebalanceerde collectie samen te stellen?

Jarenlang konden we in de provincie Antwerpen genieten van het goed bereikbare 'clubhuis' in het prachtige Vrieselhof, waar een uitstekende bibliotheekdienst gehuisvest was die garant stond voor een kwaliteitsvolle ondersteuning. Straks, 2017 is niet meer ver af, verdwijnen de provincies. Wie gaat dan die taken overnemen? Wat gaat er gebeuren met de bibliotheeksystemen die het mogelijk maken dat mensen thuis op hun computer kunnen zien in welke vijftig andere bibliotheken van de provincie hun gezochte boek misschien wel aanwezig is?

De Vlaamse beleidsprioriteiten voor de bibliotheek, opgesomd in het decreet lokaal cultuurbeleid, verdwijnen. Verschillende bibliotheken hadden er nochtans al op ingetekend en een brief ontvangen met daarin een subsidiebedrag, hen toegekend tot 2018. Welke rol wil Vlaanderen eigenlijk nog spelen op bibliotheekgebied?

Voorts zouden de gemeenten via het Gemeentefonds extra middelen krijgen, maar die middelen worden niet 'geoomerkt', wat betekent dat er geen middelen worden voorzien die specifiek naar bibliotheekwerking dienen te gaan.

Er zijn recente cijfers bekend van de besparingen die de gemeenten op bibliotheekgebied doorvoeren en die zijn niet mals: het mes wordt stevig gezet in het collectiebudget en mensen die met pensioen gaan, worden niet meer vervangen. Er werken al veel vijftigplussers in de bibliotheken, dus wordt het een koud kunstje om de bibliotheek een stille, langzame dood te laten sterven.

Als het tij niet snel keert, zijn er straks geen Vlaamse openbare bibliotheken meer, maar alleen nog boekerijen bemand door vrijwilligers. Of er in elke gemeente nog zo'n boekerij zal zijn, betwijfel ik sterk.

Karel Michielsens

Copyright © 2015 Corelio. Alle rechten voorbehouden